

EQVITIS POL

7630

Prophetia S. Fuldegaridis Brocii T. xv.

Fol. 455.

Saluatores nominantur. ab Equite . fol. 4.

1626

Ioannis Broscii Curzolomensis
Medicis Doctoris ordinarii
Astrologi . post mortem ipsius
Bibliothecam maioris Collegii in
Academia Cracoviensi . rogat
autem ut omnia quae hic inser-
ta sunt , integre ad posteritatem
conseruentur aliquam unitatem hanc

Deseruendi anathema
Conseruandi benedictio .

intellectus
iudicat
Veritatem

IX. 10. 1.

Contactus .

ad punctum

Vulgaris hoc oculus caligabit diffidetq; plurimum.
Procul este prospici.

1. Contenta in hoc volumina sive potest alio, quam
ex relatione laetitiae
huius diei
istam ador-
mantium.
1. Equity Poloni actio in Insultus prima
spongia contra Equitatem Russum
2. Actio Arnaldi in Parlamento Parissi
3. Procedere de iudicis
4. Ad Pauli quinta per Regimber Veneti Oratio
5. Huius deliberatio de compescendo emendari coram legi
6. Edictricis na boylem pueris legendum
7. Responso ad representationem legitimum
8. De Ignatio Corio Zaluzcii Calispinorum
9. Obiectum pueris legitimum Ita pueris pueris
10. Tarea obiung pueris pueris
11. Vindictis aduersus Zaluzcios
12. Capitatus concilii Zaluzcios
13. Discretatio Borassi styllo diversissimo
14. Gratia puerorum Confessio
15. Epistola cuiusdam ad quendam
16. Ad servitores Regis Polonie scripta dispensatio
17. Widok statuorumque Iaponiarum et Xavarensium obraz.
18. Dilectionis in aliam
Confervant benedictio.

Iam. Manana Hispanus regulus sic 220
Antiquis temporibus qui ex Monachis Egipti ac summis
Montibus exhibuerunt numerare nec possit, noster ab aliis
nec aut alterum eisq; non tam inde utique
quam multis artibus - ambo his suos effigies esse possimus
confidamus ut videlicet videntur caput.

Pedagog.

31. 1 - 19.

raris.

Civ. Egipti - 5640

Pedag. pol. 202-220.

XIX. d. 24.

PROCA DAWIDOWA Piącia Kámieni vzbroiona. A B O

PEST pokorny do Ich Mościow Pánow
Poslow Rola Rycerskiego / na Seym
blisko przysły / w Roku Pánskim 1623.
przeciwko mało mądremu / y bácznemu / ale
sławe bliźniego szypiacemu (iż nie rzeke
państwiliuszu) pisaniu / Ich. MM. pp. Akáde-
mików Krakowskich / na Seymiki przesłe / Seym
rozwyś mianowany przedzajęce / na Swiatobliwy
y niewinny Źakon Jezuicki przystanemu.

Przez X. STANISLAWA Z AKRZEWSKIEGO
Can. Reg. w Piśmie S. Lectord.

Quis est enim iste Philistrus qui exprobrauit aciem
Dei viuentis. 1. Reg. 17.

NA vdáníu rzeczy rozmáitych sielá nalezy M.
pp. Czolo / y Korono także przesławna / ozdobo
Rola Rycerskiego ; a z gólá krotko mowiąc / sila y
moc fortenego vdania/nie rychlo y trudno zwycięzona
bywa. Wiec co dżiwnejsza / w ludziach mądrość
y swiatobliwościa chwalebnych / częstokroć vdanie opaczne / stolice
swo fundowało / a z gásiwsy rozumu przyrodzone swiatlosę / y
złoty lichtarz pobożności na stronie odstawiwszy / także lámpę gorą-
iąca swiatlosci zádmuchnawsy / swo ciemnoscią serca pobożnych
nie raz okrywało. Ta vdanie opaczne słuski iednego / David choć
mądry y święty / Miphibozetą niewinnego / połowice mądrość
odsiedził

obsadzil decretem niesprawiedliwym. Uziale vdanie Fausty Cesarskiej / Constantyn Wielki / Syna Cryspha dzionie dobrego / y do spraw dzielnego stracie dat / nie roznyslne ztey niewiescie uviezywy / zegego potym (ale nie wczas) zadowal. Dla zlego vdania posaganstich Philozophow wzystkich / podczas Kosciol Chrystusowy / w ohydzie v Monarchow poganskich byl / y Zakony rozmazyte / wiele dla tey przyczyny stosow przylanych znosić musialy. Toz tez zte vdanie / Jozephā niewiniego w wiezienie wprawilo. Duzanne / plaszem nieczystosci potrylo. Danielā / okrutnym lwom do pozarcia wrzuclio. Toz fundament listu mego do MM. M. pp. zalozywo / do rzeczy samej przystepnie. Uz Sejmikach przeszlych / czystany byl iednego przedniesiego z Ich MM. pp. Akademickow Krakowskich list / ktory iako Rector vniuersitatis, nomine omnium Academicorum script swoi rozschal po wffiskiey Koronne / scyzt piac y lzac w tym skrypcie Religionem Sanctam Societatis IESV, a deceem summis Pontificibus honorificentissime confirmatam, approbatam, & a multis Regibus, & Principibus Christianis misericorde collaudatam, & co dziwomiejsca / etiam ab ipsis Turcarum Imperatoribus, ktory na Galacie przy stolice swej / od dwudziestu lat niemal / Patres Societatis, y skoly ich / radzi widza / na ktore Ich MM. pp. Akademicy w Krakowie petrzyć nie chca.

Uz ten skrypt / a z kolwiek wffiscy quibus virtus cordi est sare Fali / y on iako ostry slusirym potepieniem zganiли / y portumili i ednakia / Gniaziec sie byc vezniem Zakonu tego Swietego / y wffiske moje nauke iak kolwiek iest / z tego zrodila wsczerpanorossy / niewinsnosć baczac / y Zakonu S. Zelzenia żalujac / aby zlym vdaniem / iest kiego w swej Swiatoobliwosci wsczerbienia nie ponosil / vny slilem stawic sie murem / przeciwko ognistym strzalam skryptu tam tego. Powstaje tedy przeciwko niemu / non in curribus, neq; in equis, sed in Nominе DЕI mei, exclamando; Quis est iste incircumcisus Goliat? qui, exprobrauit aciem DEI viuentis? Usam Panem Bogu niemu / ze mi w tym dopomoże. Usam pobożności / ludzkosci / y madremu rossadkowi MM. M. pp. iż slusnosć mieysce vdawn. M. pp. bedzie miala / a falsyfym Balumniom / ażecie vdawn. M. pp. z kolą swego rycerskiego za drzwi ustapic. Jasie se z Panem Bogiem moim swiadzce / żem poruszeni niewinnoscia

Zakonu

zakonu tego S. y tym bársiey záušony widzoc & oni milczą goll
DEO poruczajgo krzywde swo / y tym ktorzy diligent Deum &
seruos eius, do responsu pokwópu. Rozumiem že y MM. MM.
pp. ten skrypcjako modrych obruszyt, gdyż tež MM. MM. pp.
posłowie / ledwie co nie wsyscy / tey matki piersi pożywali
Audite ergo Filii vocem Matris vestrae, videte vulnera, con-
templamini vbera. Pisai tedy list J. M. X. Golieni / iško Goliat
drugij oburzajc sie niewyszystek zakon Jezwicki / y na nas wsyskich
ktorzyśny sie v nich uczyli / creaturem ihi nas ich nazywajgo ; w ktor-
ym listie starze kładzie. Jz chco uczyć w Krakowie y lekcie ozytać /
a przez to Akademio zacno zmiesę. Przydali tež y to (znac że spustey
scodoly ten concept) iž ci Patres niebo pälcem v kázwo / a naukami
swemi wiosti lapcio. Magnum Louis incrementum. Parturiunt
montes nascitur ridiculus mus. Nie wielkie crimen zádatō tym
Wycom iž chco uczyć non sunt profecto pro bono opere lapi-
dandi. Co bylo J. M. X. Golieniowi po takich furiaach quosum
ista in vitro fulmina. Rozumial lew że zwierz gdy szabá wrzeszczal
w blocie/cle sie osukal gdy blisko przystopil, Zda sie tam ten list krzy-
wo pesen/proxime accedent in nihil nisi inuidiam przedet. Czemu
to ma Ich M. pp. Akademikow obchodzic že Jezuiti w Krakowie
chco uczyć i iżali nie uzo Wycowie Dominikani w tymże mieście z
uzo y z wielo swo pochwalo y slawa nie tylko swym ale y obcym
drzwi nie zamykaj. Czytajekcie Wycowie franciszkanie / Wyco-
wie Bernardyni / y inny : Wycom Jezuitom czemu bronią i dla
ktorey przyczyny ci Wycowie ozwac sie z naukami swemi nie mają /
ktorzy na ewiczenie wsyskiego swiatego so posłani. Podowno czujo
Ich M. pp. Akademio že fortiores illis venient, iż oni lepiej
uzyte beda i ich sie negligentię odtryo. Nie grzeczy gdy kupcy
z drogimi towarami iade / dla tego iarmark wymolywac. Nie mo-
drego znak / ogrodnikow do winnicy Chrystusowej na szepieme
drzewek młodych nie przypuszczac. A to nie do rzeczy żolnierzow
zbrywnych na obrone miast przychodzacych nie przywitac/cle iescze
im naloic. Lecz co za przyczyna co za probatio querelaz sat insul-
sa. Pälcem niebo v kázwo i iżkoby rzeti dzis bedzie deszcz bo baculus
sat in angulo. Pyta z ktorego to źródła strumieni: Ktorego to drze-
wą o wodę / ktorey Akademiey concept: Krakowskiey i tak modry

Młotki tak głupi Syn i tak płodnej ziemie vt ipsi iactant, tak grube
żielisko; tak wodzieznego ogrodā tak spetny kwiatek; bā pāskwil ci
co nie obrona; kālumnia/mie slusna przeszyna/ inuidia; non aqui-
tatis ratio. Gdy ten skrypt czytano/ iedni sie dżiwowali/ drudzys
śmiali; a co mnie nabérzies bolalo heretyc sie gorsyli. Lecz ja do
torby mojej reke sciągam / y z tąm wziosły kamieni w czole
Goliata ugadzam.

Pierwszy Kamień.

Słusna rzeoz/ aby Oycowie Jezuici drogie kamienie y perly nauc
Swyzwolonych na pozytek drugim/ a osobliwie Braci naszej/ Slas
hetiskim działkom/zawarte do tych eżas komory w Krakowie otwo
rzyli/ bo w ewiczeniu dziatek gore nad wsyskimi maio/ co sie nie
kowy golymi pokazuje. Lepiez abowiem ten vczy ktry nauts z pos
bożnością łącz/ gdyż doskonalsy człowiek o dwu/ anizeli o jednej
rce. Oycowie Jezuici nauts z pobożnością zleczono wlewaję
w młode animusse/ a to dupliciti modo, verbo & opere, tedy oint
lepiej vco. Kedy abowiem Congregacye Naswietszy Panny MARYI
kwitnace i v Jezuitow. Kedy Exhortacye czeste do zamutowania
sie nabożenstwa y enot wszelakich i v Jezuitow. Kedy Magistri
sobrii, temperantes, domise continentis i v Jezuitow. Nie za
stanieß Magistrā Jezwickiego w piwnicy/ nie vyrzys go podle hoku
ostrojonej Panny/ nie zastanieß go w ogrodach plocho igraccego/
podarki posylaccego/ cum fæmineo sexu żarenuiscego/ ale in le
ctione, in disputatione, oratione zawsze zabawionego. Videt hæc
iuentus & ad virtutem inflammatur. Nam bonum exemplum
ealcar fortissimum ad omne bonum amplectendum iuentuti.
Naledto lepiej ten vczy ktry pro amore Dei, non pro quaestu vcy/
ktry wsyskiet roksiegach/ktry od powinności swej Misericordie
nie ma żadney distractcye. A tacy sa Magistri Societatis. Zaden
dwiema Panom nie sluzy. Zaden w niebo y w ziemię zaraz nie pā
erzy. Zaden Præstimonium z Lectorium nie trzyma/ bo Canonis
ma swoje zabawy/ a Lectorium potrzebuje ostawicznosci. Zaden przy
szkole plebaniey ani probostwa nie pilnuje/ bo beneficium kościoł
ne gospodarstwa y starania kolo dusz pilnować roszamie/ szkola
ostawicznego czytania potrzebuje. Kontentuie sie kazyd y z Jezwickich
Misericordi bogiem odziemiem y iedzeniem/ żadney rzeczy swych iako
własney

własneę nie mając / ale według woli przelożonych swych iey vžywają
iżadnych salaria / ani præmia laborum suorum nie spodziewa się / Deum & cœlum semper præ oculis habendo. Ordinate vero
ā nie razem Grammatyki / Dislektynki / Rhetoryki. Ulic grzeczy abo
viem pospolin groch z kápusto : atq; , ad plura distentus , minor
est ad singula lenius. Za czym też z ich studentow / iako y sāni Præ-
ceptores , dobrzy bywają Oratores , Concionatores , Philosophi ,
Theologi , nie kontentując sie onym chępliwym słowem / Ergo , &
w głowie miezgo.

Drugi Káminek.

Ex fructibus eorum cognoscetis eos ; Moi Mościowi pp. sa-
mego to p. IEZUSA naywyższeego Præceptorā medium ad co-
gnoscendos veros Præceptores . Prose rāczcie to W.M. eo tu pos-
loże pilnie z sobą wrażę . Rto thce wiedzieć iakie są fructus doctri-
næ Societatis IESV , nich na Jarmarkach Gdanskich / Toruńskich /
Poznańskich / a miānowic和平 Frankfurtskich / co rok przeczyta sobie
Indicem librorum , obaczy łatwie iak wiele Patres Societatis IESV
in omni scientia księg wydają . Cale Bibliotheki naydzieś księg
ich nowo wydanych . Ze nie wspomnisz taka wiele Tomów Francisci
Suarii in Theologia & Philosophia , Gregori de Valentia , Bel-
larmini Controversias , Toleti opera . &c. Uławysko pismo s.
tak wiele illorum doctissima commentaria , Etorym sie święta dżie-
wue. Ex Polonia nostra quam doctus fuit Iacobus Wniecius Ko-
munitatyno & Ptorego Biblię na Polski iezyk przelożoney wſysoy sie
dżiwuis / y sāni hæretycy przyznawają to / že proprię & eruditis-
simę przelożona iest . Martinus Smiglicius quantus vir , tak subs-
telnie y potażnie Lwowochrzczęce Księgami swemi potumił / iż iure
merito debet dici malleus Hæreticorum . Ulic wspominam X.
Grodzickiego / Skargi / Läteriwy / Vembusa virum calamo & ser-
monem celeberrimum , y innych tak wielu . Rāczkowick niektórych
z tych z Akademiey wysłali / ale sie w Oycow Jezuitow douczyli / iako
y niektorzy z Ich Mościow pp. Akademikow przednieszych miā-
nowicie J. M. A. Wadowici / vir multa doctrinæ in Theologicis ,
ktorego nie wstydu przed kilka lat w Rzymie przez dwie lecie
chodzić na lekcje Theologickie do Oycow Jezuitow / a ten iest sol
Academiz , y przed tym lat podomno piętnaście czytał Theologie

w Krakowie. Co sie tēnie fructus Academicorum (pace illorum dixerim) naywicey Minucij wychodzi nieperwzych / bo gdz mōwio źe sucho / pewnie tam vlgnoć formu y po vcho. To wſyſtie fructus doctrinæ illorum Reipublicæ & Ecclesiaz. Czásim tež iaki Paſtwilus wydōdo / y to sie non džiesieć ſkladatio / vt fuit in Cathedra ktore kilka ſprzecie nio grzeczy komponowali. Narrata refero. A o heretyzach zás co mowic : Te w Krakowie bárzo sie były záwžiele / nie tylko miedzy pospolstwem / ale miedzy ſamemi Akademikami / z ktorych jeden Pinczowits iak wiele złego nárobit w Wegrzech y do tych czas midziemy / y pewnieby Krakow wſystek byl z heretyczal / by byli Patres Societatis doctrina, & morum sanctitate dygnowy heretyckich w nim nie rospedzili.

Trzeci Kamień.

I Esli dobrze w Akademiey voza / czemu na Sejmach reformacyję ſkoly Krakowskiey czesto wſpominac : Jurisprudentia o iako jedāiako y perfunctorie czytalo : Tak właśnie Statut czytać / iako w Akademiey prawa ſłuchac. Lepiez za Prokuratorem corby nosić / wieczeſie nauczy / niž ta czás dármo trawić. A nieborak Ślacheticę gnie ſie Synowi naklad dſiaç & frusta. Inſe nauki omnia breuiter & confuſe. Kedy tak porzodnie v nich Philosophia / iako v Oęgioro Jezuitow w Kaliszu : Theologia / iako w Poznaniu y w innych Collegiach. Nonne vera loquor vobis Magnifici Domini. Jeżeli tedy chcecie mieć WM. M. pp. in flore Akademie / staraycie ſiš WM. aby Patres Societatis w Krakowie uczyli / bedzie pia ſmu latio. Obazę Akademiey ſe Patres pilni / y oni muſo pro loco stare, ze oni nabožni / y oni bede chcieli illis assimilari, ze oni libris intenti, y oni bede czytali / ze oni laboriosi, nie bede tež y oni otiosi. Non delectatur Carthago vt remaneat Imperii Romani xemula, nie świeża abſq; xemulo virtus.

Czwarty Kamień.

S A ſundacye wielkie w Burſach na vbojie Studenty / a mālo ich dochodzi / miedzy ſie prawie wſyſto rozjarpali. Examineate Magnifici Domini, & videbitis ita ſe rem habere cum magno detrimento iuuentutis Polonaz, iuuenietis pro pisce serpentem, & pro

pro quo scorpionem. Ucza grucy nieschodzi ale miesa kolo kosci /
kolo koszy maja sie dobrze a kurezeta pisze. Do Bursy Pauperum
barzo wiele fundacey ale malo prouisey.

Piaty Kamien.

Jest Ich M. pp. Akademikow bárzo niemodrže na Seymicki
pisany/ rozumiem przecie o niektórych bacznieszych / ze oni nie
li tamtego scriptus Authores, ale iż nomine omnium wyfedi
tibus respondeo. Pisze p. Goleni miewieni czycie prorocstwo. Pos
Akademiey poty wolnosci i' bę poty swawolnosci y rospustnosci
młodzi. Pocekaracie p. Golenie a wystawcie czolo / wnet w nim
m vezyntie kamieniem kolo. Jesliby Akademia wasza Krakowska
la bydż austrix libertatis Polonie, byloby to abo zescie Nobiles
i/ abo ze ksiegami y pismem rozmaitym one zdobicie/ abo iż przy
oku R. J. M. kilku Doktorow chorwacie / aby tam przestrzegali
wolnosci naszej. Ale iż w Akademiey waszej omnes ferē Plebeii, a
ci so zawsze inimici Nobilitatis, iako on towarzysz Platinii Akademie
mę Rzymstki (czytajcie sobie Bielskiego) na to Króla Olbrychta nas
mawial/ aby byla za mego wygubiona slachta. Już mi MM. wierze
cie M. pp. że gens Plebeja inimica nostrae Nobilitati. Bsiog
te żadnych pro defendenda Nobilitatis libertate, nie czystalem
migdy wydanich od Akademikow. Przy Dworze też nie mieszkais/
i al oż broni libertatem? Jest tu iakas krzywda Maiestatu Króla
J. M. Pana y Dycia y obronice wolnosci naszej.

Wzmoenia sie prawni iako Krzyzacy/ y to nie grzeczy/ Krzyzacy
byli euđoziemcy/ a Jezuici naszy/ Fratres nostri, caro & sanguis
noster. Krzyzacy Polakow nie przyjmowali tylko ciemce/ a Jezuici
Polacy sa/ wiele v nich Woiewodzicow bylo y iest/ wiele Synow slá
hedičich z domow zacnych/ wiele Panow bogatych do nich wstepnie.
Biski Bożey nie tylko tam słychać Magoitā, ale y sti, tot tedy con-
cepit p. Akademikow blazenski. Krzyzacy osobna mieli ziemie swa/
ale Jezuici in medio nostri, mżeliby Krakowskim z Lublinia przyje-
chali na ratunek / zmiesiono by tam te / a orwych by y nie puszczeno.
Krzyzacy cum armis, isti inermes. Nonne sic ut unus exstultis
locutus est MM. DD.

Maios strzelbe y S. Piotra/ zda mi sie že sie myla. Gdyms sie vezył
w Lublinie

w Lublinie/ nieboszczyk p. Giednicki z Laniczów skrzył się na Trybunale/ iako byl dworzany na Dycie Jezuitow/ iż na nie działała zatoczyli na swym Kościele/ y prosił aby przedorownie to obaczono, Przyślo do alii gárnego miedziany na rymie do zlewania wody. Res in iocum versa est. Tak y teraz ja rozumie/ że p. Goleń tak i gárnec obaczył y działało być rozumie / basis on na tym mało zna/ żolnierstwo służąc trzy lata iednay zimy.

Zle też y to napisał J. M. X. Goleń/ iż na iednej latce wiecę się náuczy w Akademiey przez kilka miesięcy / aniż przez kilka lat w Jezuitow. Profesę czego się wiecę náuczy : Swojwoli / rospust / nocnego chodzenia/ &c. bo tam nie spytano kto absens a lectio, nie kazało nocnych grássaney / isto w Jezuitow. Wiecęch pokazały co / kiedy wiecę Oratorow / Philozophow / Theologow / Nonne in Collegiis Societatis Iesu, cetera w tamem liście / Brzescie.

A tak moi MM. pp. profes pokornie wspomnięcie W.M. sobie/ że wiele jest a mało nie wfsysej/ ktorzyście się w tych Oycow czylili/ aбо na nauki Syry swę dācie / pokazaćie W.M. gratitudinem hanc iako krew Śląska przeciwko Præceptorom swym. Nie dopuszczaćieś ich W.M. tak szypać y śarpać / z ktorych wielki pożytek mamy / a mnie W.M. za złe niemięcie / żem się z tym pisaniem do W.M. porwał. Źal mi Matki / żal mi dobrodzieyki było / żal mi tych ktorych naukę y praco to mam po łasce Bożej/ czym sie teraz ciesze. Takiż y W.M. M. p. Akademicy nie obrazajcie sie námie / ale rócey date locum virtuti. Vx qui przedaris quia przedaberis. A ty też Matko moja Societas S. Ktora in dolore paturis filios, nie boy się/ sta in celo. Draco stans coram te prosteretur, paries masculum, qui transfertur ante thronum Dei. A te mala Apologia moje wdzięcznie przyumi/ ktoras umi wychowalę/ wyćwiczył/ y do dobrego prowadził. Dat. in Con. Warsauien. Cano. S. Georg. 7. Ian. 1623.

W.M. mych Mosciwych pp.
naniższy Bogomodlać.
P. Stanisl. Zakrzewski C. R.
S. T. Lect. Ord. Præd. ad S. Gi

Versuum ibid. 26 Febr.

Audie dixisse R^{me} Legatum h^{oc} verba: habebant
septem pro sua favore sententiam: Si h^{oc} etia^m sunt
regno nuncium. Neq^{ue} anime dicit sedem suam
ad sanctoris inclinari. Christus est Veritas, Via, Lux
Vicarius igitur Christi est Vicarius Veritatis Ver
at p^{ro} fides. Respectu ad personas q^{ue} responsum auctorita
tis habebat factum dicens. Scrant autem h^{oc} mun
dum iudicaturum de iudicio aut rotul aut summi
Pontificis. Si quid diversum sit, lapidas animam clama
bunt. Unionem nobis ne sanctus quidem Paulus par
ficivit qui sanus artes omnes lapidicas tam prot
quem saepius genarum aliquis legitur, aut ex plus. Re
colabuntur aliquando Interim nos Philosoporum et
Iud considerabimus: Eni^m, Vnum, Verum, Bonum converti.
Moxo intermixto distant Vnum et Vnatum. Vnum est
Vnum. Vnatum multa continet. Lupas dicit onus
appellat, Venonaem apparet. Vult enim carnem ons
ia sicut hoc est lupi carnem converti. Multo h^{oc}
Vnum exemplar per creacionem tradidit R^{me} Legato.
Vale. Ciceronius 26 Febr. 1626.

EXCELSIOR

SIN e CÆRE monis
Si quid habet Iesu vita ne gram hui partem
Qui faciem fingit latro rafser rapiat.

Gdy na Grati
ta dedit Bell
pa boguski
wzgrobem
Mac Kild X slavsk
nugydi
lege in deca
notu
fasciam / arsia
vulpi

Biblioteka Jagiellońska

stdro000560

Biblioteka Jagiellońska.

